

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

Kvæningen kommune
Rådhuset
9161 Burfjord

4. desember 2015

Høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel for Kvæningen 2015 – 2027

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Kvæningen kommune har kommuneplanens arealdel til offentlig høring og ønsker å komme med innspill.

Kvæningen kommune har en attraktiv natur med store kontraster. Landskapet er mangfoldig og friluftsmulighetene mange. FNF Troms anbefaler Kvæningen kommune å satse på disse kvalitetene til det beste for bolyst, reiselivsnæring, stedsutvikling, livskvalitet og gode opplevelser i tiden framover. For å kunne realisere potensialet er det viktig at verdifull natur, friluftsområder og landskap ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel. FNF Troms synes Kvæningen har nevnt mye positivt om natur og friluftsliv i arealplanen, og ønsker å komme med noen betraktninger.

Friluftsliv

FNF Troms synes det er positivt at friluftsliv er inkludert i stor grad i planen. Både i relasjon til folkehelse, rekreasjon og reiseliv m.m. Det legges vekt på sosiale møteplasser, skilting, merking, turstier o.l. FNF oppfordrer til å fortsette å løfte fram friluftslivet, samt gjøre noen justeringer i arealplanen for å fremme det ytterligere.

Fritids- og boligbebyggelse

Det er foreslått 225 nye fritidsboliger og 56 boliger inn i planen. Mange av disse ligger relativt spredt, og flere har konfliktnivå knyttet til seg i form av inngrepsfri natur, naturmangfold og friluftsliv. For eksempel har BFR-14, fritidsbebyggelse på Badderer, flere av disse elementene i seg. FNF Troms stiller spørsmål med behovet for alle de nye fritidsboligene som er satt av, samt spredningen. Vi anbefaler å velge ut færre områder hvor fritidsboligene prioriteres, og at eventuelt antallet reduseres. FNF er positive til å legge nye boliger omkring eksisterende infrastruktur. Vi minner likevel om viktigheten av å ivareta og tilrettelegge for grønne lommer og korridorer i en slik fortettingsprosess.

BN 31 – Næringsbebyggelse på Olgolaneset

Kommunen søker om å benytte 384 dekar av Olgolaneset til næringsbebyggelse. Olgolaneset stikker ut midt i Badderfjorden og gir tilgang til et storslått landskapsrom. Det er også et kjærkomment friområde da mye av strandsonen ellers i området er preget av E6 og spredt bebyggelse. Neset er et svært viktig friområde for allmennheten, lokale, og har betydelig potensial

---

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftorganisasjoner i Troms som tilsammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

for forbipasserende og tilreisende. Kvænangsstraumen som renner langs østsiden har store verdier av naturmangfold, både biologisk og geologisk, samt har viktige naturtyper. Som det står i KU'en for natur og miljø, har den samlede belastningen i området potensiale til å være stor til svært stor. På bakgrunn av de negative virkningene på friluftsliv, landskap og naturmangfold stiller FNF seg kritiske til at det etableres næringsbebyggelse og industri på området. Neset bør bevares og tilrettelegges for allmennheten og naturmangfoldet, i et nærmiljø- og folkehelseperspektiv. Dette kan også komme reiselivet til gode.

Verdikartlegging av friluftsområder

FNF Troms synes det er positivt at verdikartleggingen av friluftsområder inkluderes i arealplanen, samt at friluftsverdier vektlegges flere steder i planen. Det er også verdifullt at barnetråkkregistreringer inkluderes og at det er lagt særlig vekt på å ikke bygge ned turstier, skiløyper, rasteplass o.l. Dette er gledelig og FNF Troms forventer at dette følges opp på en god måte i praksis. Særlig viktig er det med stiene og snarveiene. Disse har ingen rettsvern i dag, men er av avgjørende betydning for folkehelse, transport og miljø. Turveier er den anleggstypen som benyttes mest, og kommunen har et særlig ansvar for å ivareta disse.

Friluftskartleggingen er fra 2010 og ble vedtatt i 2012. FNF Troms berømmer Kvæningen for å være tidlig ute. Det er likevel noen utfordringer som nevnes, som at alt det kartlagte lavlandet i Kvæningen er definert som «svært viktige friluftsområder». Vi ser at kartleggingen er gjort veldig grovt med store områder. Kartleggingene som gjøres i andre kommuner i dag er mer detaljerte og nyanserte. FNF Troms anbefaler Kvæningen å revidere sin friluftskartlegging hvor en definerer områdene mer nøyaktig, samt inkluderer friluftsområder i sjø. Sistnevnte er også gunstig for en framtidig revisjon av kystsonenplanen.

Strandsone

FNF Troms vil minne om at strandsona i nord er under sterkt press mange steder, selv om vi ligger under kategori C i statlige planretningslinjer for differensiert strandsoneforvaltning. Kvæningen har en lang og variert strandsone. Å bevare disse områdene for allmenheten blir meget viktig. Veien ligger nært strandsonen langs store deler av kysten, samt at flere potensielle overnattingsplasser har hytter og hus nært seg som gjør det utfordrende å for eksempel telte i tilknytning til disse. Dette bidrar til at det er ekstra viktig å bevare restverdien og unngå tilleggsbelastning.

Selv om kystlinjen er lang er det fare for nedbygging gjennom bit-for-bit over tid. FNF Troms mener en fortetting av de nødvendige funksjoner blir avgjørende. Utbygging i strandsonen bør forbeholdes virksomheter som er avhengig av funksjonell tilknytning til sjø og kai; fiskerier, sjømat, reiselivsvirksomhet og havnevirksomhet. Dette må selvfølgelig også skje på grunnlag av godt dokumentert kunnskap om naturverdier og biologisk mangfold. FNF Troms mener at strandsonen må sikres til beste for allmennheten, både for gode opplevelser og sett i et folkehelseperspektiv.

Inngrepsfri natur

FNF Troms vil understreke viktigheten av å ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen. Kvæningen har i dag ca. 491 km² villmarkspreget natur, noe som er fjerde mest i Troms. I 20-årsperioden 1988 - 2008 mistet Kvæningen 8,7 km² villmarkspregede områder, og i fem-årsperioden 2008-2012 mistet kommunen 8,3 km² villmarkspregede områder. Sistnevnte utgjør over halvparten av fylkets totale tap av villmarksområder i denne perioden (totalt 15,9 km²). Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Mye av Kvæningens fortrinn ligger

nettopp i den storslåtte og urørte naturen, så vi oppfordrer til at INON-områdene tillegges vekt i videre planlegging.

Kraftproduksjon

Kvæningen er en kraftkommune med store anlegg. I planen står det også at det planlegges nye småkraftverk i kommunen. FNF Troms anbefaler å være varsomme med utbygging av nye småkraftverk. En må være observant på sumvirkningene, samt at inngrepene ofte er større enn hva en forestiller seg. Friluftsliv, landskap, naturmangfold m.m. må vektlegges i prosessene. Kvæningen har et stort potensiale i å få effektivisert og bedret miljøvilkårene på eksisterende store, gamle vannkraftverk. Vi anbefaler kommunen om å prioritere dette arbeidet framover.

Skuterløyper

Det står at det skal lages en egen plan for snøskuterløyper. FNF Troms minner om at i Stortings prop 35L oppfordres kommunene å ta et spesielt hensyn til friluftslivet og at snøscooterløypene ikke bør legges i spesielt viktige eller viktige friluftslivsområder jf kartleggingen. Det er viktig at friluftinteressene ivaretas og at frivillige lag og foreninger inkluderes tidlig i prosessene.

Universell utforming

FNF Troms mener det er viktig å sette av et friluftsområde til universell utforming, og finner det gledelig at Kvæningen ønsker å gjøre dette i planen. Vi mener at alle kommuner bør ha minst et friluftsområde som er universelt utformet.

Barn og unge

Det er viktig at barn og unges leke- og oppholdsareal, samt gang- og snarveier prioriteres i arealplanleggingen. Særlig viktig er å ha attraktive grønne areal i nær tilknytning til alle barnehager og skoler, slik at disse lett kan brukes i undervisningssammenheng, samt som en del av trygg skolevei.

Utfartsområder og parkeringer

FNF Troms mener det er viktig med god tilrettelegging ved utfartsområder og parkeringer ved disse. Vi minner om at det også er viktig å ivareta disse gjennom vinterhalvåret med gode rutiner for brøyting.

Gang- og sykkelvei

Det er nødvendig å sikre gang- og sykkelvei, særlig mellom skole, barnehage og boligfelt. Gangveiene må også få tilstrekkelig brøyting og vedlikehold vinterstid slik at de kan stimulere til aktivitet også i den mørke og kalde årstiden. Grøntstruktur må også ivaretas i disse områdene. Vi minner om at bruken av grøntareal faller med 60 % dersom det ligger lengere enn 500 meter fra bolig. Grønnstruktur, friluftsområder, knutepunkt og gang- og sykkelvei må sees i sammenheng.

Friluftsliv og folkehelse

FNF Troms minner om at friluftsliv er livskvalitet, opplevelser, mestring og rekreasjon. Friluftsliv er kultur, identitet og bolyst. Friluftsliv er lavterskel, sosialt utjevnende, inkluderende og helsefremmende. Tilrettelegging og satsing på et aktivt friluftsliv er en billig og effektiv investering for folkehelse. Eksempler på gode arealtiltak er utearenaer med tilrettelegging for fysisk aktivitet, tilgjengelige turområder og skilting av turveier. FNF Troms anbefaler friluftsliv som et prioritert satsingsfelt for Kvæningen, samt at vi minner om de store ressurser som ligger i kommunens frivillige organisasjoner og i Nord-Troms friluftsråd. Vi oppfordrer til aktiv satsing på og samhandling med disse.

Vi tar gjerne mot henvendelser fra kommunen i saker og områder som berører våre medlemmers interesser.

FNF Troms ønsker Kvænangen kommune lykke til med å ferdigstille kommuneplanens arealdel og har tillit til at natur- og friluftinteresser blir ivaretatt i videre saksgang.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Uttalelsen støttes av:

Troms Turlag, Harstad Turlag, NJFF-Troms, 4H Troms, Naturvernforbundet Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Troms Fylkeskystlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Orienteringskrets, Nord-Norsk Botanisk Forening, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune